

Warszawa, 25 czerwca 2018 r.

PYTANIA REFERENDALNE PREZYDENTA RP – STANOWISKO

UWAGA GENERALNA

Gospodarczy Gabinet Cieni BCC zwraca uwagę, że o trybie zmian w obowiązującej Konstytucji RP stanowi Rozdział XII zatytułowany: ZMIANA KONSTYTUCJI:

Art. 235.

1. Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej.
2. Zmiana Konstytucji następuje w drodze ustawy uchwalonej w jednakowym brzmieniu przez Sejm i następnie w terminie nie dłuższym niż 60 dni przez Senat.
3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie Konstytucji może odbyć się nie wcześniej niż trzydziestego dnia od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy.
4. Ustawę o zmianie Konstytucji uchwała Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.
5. Uchwalenie przez Sejm ustawy zmieniającej przepisy rozdziałów I, II lub XII Konstytucji może odbyć się nie wcześniej niż sześćdziesiątego dnia po pierwszym czytaniu projektu tej ustawy.
6. Jeżeli ustawa o zmianie Konstytucji dotyczy przepisów rozdziału I, II lub XII, podmioty określone w ust. 1 mogą zażądać, w terminie 45 dni od dnia uchwalenia ustawy przez Senat, przeprowadzenia referendum zatwierdzającego. Z wnioskiem w tej sprawie podmioty te zwracają się do Marszałka Sejmu, który zarządza niezwłocznie przeprowadzenie referendum w ciągu 60 dni od dnia złożenia wniosku. Zmiana Konstytucji zostaje przyjęta, jeżeli za tą zmianą opowiedziała się większość głosujących.

7. Po zakończeniu postępowania określonego w ust. 4 i 6 Marszałek Sejmu przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej uchwaloną ustawę do podpisu. Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawę w ciągu 21 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z prawem, zmiana Konstytucji jest możliwa tylko w powyższym trybie. Proponowane przez Pana Prezydenta referendum konstytucyjne nie jest częścią tego trybu.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE DO PYTAŃ ODNOSZĄCYCH SIĘ/WPŁYWAJĄCYCH NA KWESTIE GOSPODARCZE:

Ad 5. Czy jest Pani/Pan za konstytucyjnym zagwarantowaniem szczególnego wsparcia dla rodziny, polegającego na wprowadzeniu zasady nienaruszalności praw nabytych (takich jak świadczenia „500+”)?

Pytanie jest zbyt szczegółowe jak na materię konstytucyjną. Obecna Konstytucja nie została naruszona programem 500+, ani innymi inicjatywami ustawowymi wspierającymi rodziny, wprowadzonymi przez poprzednie parlamenty. Świadczy o tym fakt, że żadna z tych inicjatyw nie była zaskarżana do Trybunału Konstytucyjnego (TK). Nie ma więc potrzeby wprowadzenia nowego zapisu konstytucyjnego w tej sprawie.

Ad 6. Czy jest Pani/Pan za zagwarantowaniem w Konstytucji RP szczególnej ochrony prawa do emerytury dla kobiet od 60 roku życia, a dla mężczyzn od 65 roku życia?

Podobnie, jak w przypadku pyt. 5., jest ono zbyt szczegółowe jak na materię konstytucyjną. Zdaniem BCC, istnieją silne przesłanki, również konstytucyjne, aby formalny wiek emerytalny był taki sam dla kobiet i mężczyzn. Wysokość tego wieku powinna rosnąć wraz ze wzrostem oczekiwanego czasu życia, w przyszłości (dużo) większego niż obecnie, a teraz dużo większego niż np. 30 lat temu. Z uwagi na znaczną arbitralność jakiegokolwiek reguły i zmienność w czasie optymalnego wieku emerytalnego, decyzję w takiej sprawie należy pozostawić kolejnym parlamentom.

Ad 7. Czy jest Pani/Pan za konstytucyjnym zagwarantowaniem członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej?

Nie można umieszczać w Konstytucji nazwy jakiejkolwiek struktury ponadpaństwowej. Prezydencka propozycja pytania przypomina pod tym względem zmianę Konstytucji PRL w 1975 roku. Gdyby jednak został wprowadzony zapis konstytucyjny o członkostwie w UE, w oparciu o przyjęty Traktat Kopenhaski, zaletą takiego zapisu byłoby łatwiejsze wejście Polski do strefy euro, ponieważ wymagałoby poparcia przez zwykłą większość parlamentarną.

Ad 8. Czy jest Pani/Pan za zapisaniem w Konstytucji RP gwarancji suwerenności Polski w Unii Europejskiej oraz zasady wyższości Konstytucji nad prawem międzynarodowym i europejskim?

Pytanie jest bezprzedmiotowe, ponieważ w art. 8 ust. 1 obowiązującej Konstytucji jest wprowadzona następująca zasada: „Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej”. Zasady Konstytucji już teraz mają wyższość nad prawem międzynarodowym. W sytuacji sprzeczności, ratyfikacja jakiegoś prawa międzynarodowego wymaga akceptacji przez większość konstytucyjną.

Ad 10. Czy jest Pani/Pan za zagwarantowaniem w Konstytucji RP szczególnej ochrony polskiego rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego Polski?

Tego typu zapis byłby nieczytelny, więc martwy, bez sprecyzowania w Konstytucji terminu „szczególnej ochrony” oraz terminu „bezpieczeństwo żywnościowe”.

Rolnictwo już teraz jest pod parasolem trzech ważnych przywilejów: zerowej składki zdrowotnej, niemal zerowej składki emerytalnej oraz dużych dopłat bezpośrednich z budżetu Unii Europejskiej. W rolnictwie pracuje około 10% wszystkich pracujących. Za 30 lat ten udział zmaleje do około 3-5%, więc dochody na jednego pracującego silnie wzrosną także z tego tytułu.

Podaż żywności w Polsce jest wysoka i rosnąca. Problemem dla rolników jest raczej niedostateczny popyt krajowy. W Europie produkcja żywności jest wysoka i rosnąca, więc także z tego powodu nie ma ryzyka dla bezpieczeństwa żywnościowego.

Ad 12. Czy jest Pani/Pan za konstytucyjną ochroną pracy, jako fundamentu społecznej gospodarki rynkowej?

Poszczególne artykuły Konstytucji RP stanowią: Art. 65 ust. 1. „Każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy.” Art. 56 ust. 5. „Władze publiczne prowadzą politykę zmierzającą do pełnego, produktywnego zatrudnienia poprzez realizowanie programów zwalczania bezrobocia...”. Art. 66 ust. 1. „Każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.” Art. 66 ust. 2. „Pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów; maksymalne normy czasu pracy określa ustawa.”.

Fundamentami gospodarki rynkowej są swoboda w prowadzeniu działalności gospodarczej przez przedsiębiorców lub przyszłych przedsiębiorców oraz swoboda w wyborze zawodu i pracodawcy przez pracowników lub kandydatów na pracowników. Te swobody są już obecnie konstytucyjnie chronione.

Ad 14. Czy jest Pani/Pan za przyznaniem w Konstytucji RP gwarancji szczególnej opieki zdrowotnej kobietom ciężarnym, dzieciom, osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku?

Taka szczególna opieka jest zagwarantowana w obecnie obowiązującej Konstytucji RP: art. 68 ust. 3: „Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku.”.

Marek Goliszewski
przewodniczący Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC
prezes BCC

Stanisław Gomułka, *minister finansów*
Anna Janczewska, *minister ds. systemu ochrony zdrowia*
Ryszard Kalisz, *minister ds. prawa gospodarczego*
Bożena Lublińska-Kasprzak, *minister przedsiębiorczości i innowacji*
Grażyna Magdziak, *minister skarbu i prywatyzacji*
Witold Michałek, *minister ds. procesu stanowienia prawa*
Irena Ożóg, *minister ds. prawa podatkowego*
Ryszard Pazdan, *minister środowiska*
Janusz Steinhoff, *minister gospodarki*
Zbigniew Żurek, *minister ds. prawa pracy i rynku pracy*

Gospodarczy Gabinet Cieni BCC – think tank, który powstał 2 kwietnia 2012 r., aby wspierać działania rządu służące gospodarce oraz inspirować i monitorować prace resortów kluczowych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości. To gabinet gospodarczych fachowców, będących najbliższymi problemami, z którymi na co dzień zmagają się polscy przedsiębiorcy i gospodarka. Więcej: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>
Relacje z posiedzeń: <http://www.bcc.org.pl/Relacje-z-posiedzen-GGC.5471.0.html>